

Parlamentul
Republicii Moldova

2406 nr. 104
31 iulie 2024

Comisia juridică, numiri și imunități

RAPORT **la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative** **(aspecte de procedură privind activitatea instanțelor** **judecătorești)**

(nr. 250 din 17.07.2024)
Lectura II

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative, inițiativă legislativă a Guvernului, prezentat spre examinare Parlamentului în mod prioritar și comunică următoarele.

Proiectul este elaborat pentru remedierea unor carențe depistate și semnalate în activitatea instanțelor de judecată în partea ce ține de solicitarea avizelor consultative din partea Curții Supreme de Justiție, limitele judecării recursului, precum și alte aspecte ale legislației procesual penale.

Proiectul de lege a fost aprobat în prima lectură în ședința plenară din 18 iulie 2024. Pentru lectura a doua proiectului de lege nr. 250 din 17.07.2024 pentru modificarea unor acte normative a fost comasat cu proiectul de lege nr. 95 din 22.03.2024 pentru modificarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova, aprobat în prima lectură la 26.04.2024, proiectul de lege nr. 250 din 17.07.2024 fiind proiect de bază.

Pentru lectura a doua au fost examinate amendamentele deputaților, propunerile comisiilor permanente, obiecțiile de ordin tehnico-legislativ a Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului, și care se conțin în sinteză, parte integrantă a prezentului raport.

În rezultatul dezbaterilor, Comisia juridică, numiri și imunități, cu votul unanim al membrilor prezenți, propune proiectul de lege nr. 250 din 17.07.2024 spre adoptare în lectura a doua în cadrul ședinței plenare a Parlamentului.

Veronica ROȘCA,
Președintele Comisiei

SINTEZA

**amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor la proiectul de lege nr. 250 din 17.07.2024 pentru modificarea unor acte normative comasat cu proiectul de lege nr. 95 din 22.03.2024 pentru modificarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003
lectura II**

	Reglementările în vigoare	Textul părții constitutive a proiectului de lege la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul și conținutul amendamentului, propunerii, obiecției	Decizia Comisiei juridice, numiri și imunități
	Art. I. – Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248-251, art. 699), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:			
		<p>Articolul 7 se completează cu alineatul (10) cu următorul cuprins: „(10) Dacă în procesul judecării cauzei într-o instanță de judecată se atestă dificultăți la aplicarea normelor de drept material sau procedural, instanța de judecată solicită Curții Supreme de Justiție, din oficiu sau la cererea părților la proces, să emită un aviz consultativ.”</p>	<p>Dna Olesea STAMATE, deputat 1. La articolul 7 alineatul (10) va avea următorul cuprins: „(10) Dacă în procesul judecării cauzei se atestă dificultăți la aplicarea normelor de drept material sau procedural, instanța de judecată solicită Curții Supreme de Justiție, din oficiu sau la cererea părților la proces, să emită un aviz consultativ.”</p> <p>Direcția generală juridică La Art. I, pct.1, ce completează art.7 cu alin.(10), și pe întreg textul proiectului, observăm că în unele cazuri autorii utilizează cuvintele „aviz consultativ”, iar în alte cazuri precum ar fi art.39 pct.6) din proiect se utilizează cuvintele „avize consultative cu privire la aplicarea legislației”, iar la art.331¹ alin.(1) din proiect se utilizează cuvintele „aviz consultativ cu privire la modul de punere în aplicare a legii”. Astfel,</p>	<p>Se acceptă. La articolul 7 alineatul (10) va avea următorul cuprins: „(10) Dacă în procesul judecării cauzei se atestă dificultăți la aplicarea normelor de drept material sau procedural, instanța de judecată solicită Curții Supreme de Justiție, din oficiu sau la cererea părților la proces, să emită un aviz consultativ.”</p> <p>La art.39 pct.6) și art.331¹ alin.(1) se uniformizează termenii în conformitate cu prevederile art. 4 alin. (1) lit. b) din Legea nr.64/2023 cu privire la Curtea Supremă de Justiție.</p>

			<p>întru respectarea cerinței privind utilizarea unei terminologii constante și uniforme, urmează a fi expusă redacția ce va corespunde prevederilor art.54 alin.(1) din Legea nr. 100/2017. Astfel, reținem că potrivit Legii nr.64/2023 cu privire la Curtea Supremă de Justiție la art.4 alin.(1) lit. b), Curtea emite, la solicitarea instanțelor judecătorești, avize consultative cu privire la aplicarea legislației</p>	
	<p>Articolul 31. Schimbarea completului de judecată</p> <p>(3) În cazul în care cauza se judecă în fond de un complet format din 3 judecători și unul din aceștia nu poate participa în continuare la judecarea cauzei din motiv de boală îndelungată, deces sau din motivul eliberării din funcție în condițiile legii, acest judecător este înlocuit de un alt judecător și cauza se judecă în continuare. Judecătorului care intervine în proces i se oferă timp pentru a lua cunoștință de materialele cauzei, inclusiv de cele cercetate în instanță, și pentru a se pregăti pentru participarea de mai departe în proces, însă înlocuirea judecătorului în condițiile prezentului alineat nu necesită reluarea judecării cauzei de la început. Judecătorul este în drept să solicite repetarea unor acțiuni procesuale deja efectuate în ședință în</p>		<p>Dna Olesea STAMATE, deputat</p> <p>Articolul 31 alineatul (3) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(3) În cazul în care unul dintre judecătorii completului format din mai mulți judecători nu poate participa la judecarea cauzei din motiv de boală îndelungată, deces, eliberare din funcție în condițiile legii sau în cazul admiterii cererii de recuzare sau declarației de abținere, acesta este înlocuit de un alt judecător și cauza se judecă în continuare. Judecătorului care intervine în proces i se oferă timp pentru a lua cunoștință de materialele cauzei, inclusiv de cele cercetate în instanță, însă înlocuirea acestuia în condițiile prezentului alineat nu necesită reluarea judecării cauzei. Judecătorul este în drept să solicite repetarea unor acțiuni procesuale deja efectuate în ședințe în lipsa lui, dacă are de concretizat chestiuni suplimentare.”.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Articolul 31 alineatul (3) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(3) În cazul în care unul dintre judecătorii completului format din mai mulți judecători nu poate participa la judecarea cauzei din motiv de boală îndelungată, deces, eliberare din funcție în condițiile legii sau în cazul admiterii cererii de recuzare sau declarației de abținere, acesta este înlocuit de un alt judecător și cauza se judecă în continuare. Judecătorului care intervine în proces i se oferă timp pentru a lua cunoștință de materialele cauzei, inclusiv de cele cercetate în instanță, însă înlocuirea acestuia în condițiile prezentului alineat nu necesită reluarea judecării cauzei. Judecătorul este în drept să solicite repetarea unor acțiuni procesuale deja efectuate în ședințe în lipsa lui, dacă are de concretizat chestiuni suplimentare.”.</p>

	lipsa lui dacă are de concretizat chestiuni suplimentare.			
			<p>Dna Veronica BRICEAG, deputat</p> <p>La Art. I se completează cu un pct. nou 3, respectiv punctele se vor renumera în ordine cronologică, cu următorul cuprins:</p> <p>„3. Art.90 alin.(3) se completează cu punctul 2²) cu următorul cuprins:</p> <p>2²) Executorii judecătorești, specialiștii și personalul auxiliar al biroului executorului judecătoresc – pentru constatarea unor date care le-au devenit cunoscute în procedura de executare, de care au luat cunoștință;”</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Amendamentul excede obiectul de reglementare a proiectului de lege.</p>
			<p>DI Vlad BĂTRÎNCEA, dl Fiodor GAGAUZ, dl Adrian ALBU, deputați</p> <p>9. Art.259¹, după alin.(5) se completează cu alin.(5¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(5¹) Dacă pentru efectuarea acțiunilor procesuale a fost instituit un termen, potrivit prevederilor prezentului articol, actele și acțiunile procesuale vor fi efectuate în interiorul termenului stabilit sub sancțiunea prevăzută la art. 230 alin. (2) din prezentul Cod.”.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Amendamentul excede obiectul de reglementare a proiectului de lege.</p> <p>Conform art. 20 alin. (4), coroborat cu art. 259 alin. (2) din Codul de procedură penală, asigurarea respectării termenului rezonabil la faza de urmărire penală, se asigură de către procuror, iar la judecarea cauzei – de către instanța care judecă cauza.</p> <p>Respectiv, printre criteriile de apreciere a termenului rezonabil se regăsesc (i) complexitatea cazului, (ii) comportamentul participanților la proces și (iii) conduita organului de urmărire penală sau a instanței de judecată. Dintre aceste criterii pe care procurorul sau instanța de judecată ar putea să le asigure să le ducă la</p>

				<p>îndeplinire se numără doar conduitele sale în calitate de organ de urmărire penală sau judiciar, pe când complexitatea cazului și comportamentul participanților este în afara sferei lor de influență.</p> <p>Din jurisprudența Curții Europene desprindem că, durata termenului este o chestiune în privința căreia statul dispune de o marjă de apreciere.</p> <p>Respectiv, caracterul rezonabil al duratei unei proceduri se apreciază în funcție de circumstanțele cauzei, care impun o evaluare globală. Art. 6 prevede celeritatea procedurilor judiciare, dar consacră totodată și principiul, mai general, al unei bune administrări a justiției. Trebuie să găsească un echilibru just între diferitele aspecte ale acestei cerințe fundamentale (<i>Boddaert împotriva Belgiei</i>, 1992, § 36, § 39).</p> <p>Chiar dacă o cauză prezintă o anumită complexitate, Curtea nu consideră ca fiind „rezonabile” perioade lungi inexplicabile de stagnare a procedurii. În plus, deși complexitatea cauzei ar putea justifica o anumită perioadă de timp, aceasta poate fi insuficientă, în sine, pentru a justifica întreaga durată a procedurii (<i>Rutkowski și alții împotriva Poloniei</i>, 2015, pct. 137).</p> <p>Cu toate acestea, pentru nerespectarea termenelor procedurale survin anumite sancțiuni procedurale,</p>
--	--	--	--	--

				<p>ce constau în urmări defavorabile stabilite de normele de drept procedural. Astfel, nulitatea relativă și nulitatea absolută reprezintă sancțiunea actului juridic care suprimă efectele acelui act care sunt potrivnice dispozițiilor legale, adică privarea lui de efectele pe care în mod normal trebuia să le producă, este consecința neîndeplinirii condițiilor pe care legea procesuală le prescrie pentru existența și validitatea lui.</p> <p>Respectiv, dispozițiile art. 251 alin. (3) din <i>Codul de procedură penală</i> stabilesc că, în cazul în care constată nulitatea unui act, organul de urmărire penală, procurorul sau instanța de judecată dispune, atunci când este necesar și dacă este posibil, refacerea acelui act cu respectarea dispozițiilor legale.</p> <p>În acest sens, omiterea neîndeplinirii unei acțiuni procesuale în termenul stabilit de lege, sau după caz, stabilit de instanță (inclusiv judecătorul de instrucție), poate fi compensat în ordinea art. 385 alin. (4) din <i>Codul de procedură penală</i>, care prevede că, dacă, în cursul urmăririi penale sau judecării cauzei, s-au constatat încălcări care au afectat grav drepturile inculpatului ce derivă din calitatea procesuală a inculpatului, instanța examinează posibilitatea reducerii pedepsei inculpatului drept compensare pentru aceste încălcări.</p>
--	--	--	--	--

				<p>De altfel, la stabilirea unui termen de procedură de către judecătorul de instrucție în ordinea art. 259¹ din <i>Codul de procedură penală</i> s-ar putea admite desconsiderarea unor circumstanțe care nu au fost luate în calcul (i.e. sustragerea persoanei de la urmărirea penală; efectuarea unei expertize complexe etc.), pe când în procesul de realizare a acestor acțiuni, evident s-ar admite încălcarea termenului stabilit de instanță. De aceea, la art. 259¹ alin. (5) din <i>Codul de procedură penală</i> a fost lăsată la discreție judecătorului de instrucție să decidă stabilirea „... după caz, un anumit termen...”.</p> <p>Sanțiunea sub forma nulității a neîndeplinirii anumitor acțiuni în interiorul termenului stabilit de instanța de judecată ar putea genera/determina perturbări în procesul de urmărire penală a cauzelor, inclusiv a abuzuri și piedici în procesul penal. Respectiv, sanțiunea descrisă în amendament este una excesivă în raportul cu asigurarea respectării drepturile procedurale pe care părțile le au în procesul penal.</p>
		<p>9. Se completează cu articolul 331² cu următorul cuprins: „Articolul 331². Avizele consultative ale Curții Supreme de Justiție</p>	<p>Dna Olesea STAMATE, deputat Articolul 331² va avea următorul cuprins: „Articolul 331². Avizele consultative ale Curții Supreme de Justiție</p>	<p>Se acceptă. Articolul 331² va avea următorul cuprins: „Articolul 331². Avizele consultative ale Curții Supreme de Justiție</p>

	<p>(1) Dacă în procesul judecării cauzei într-o instanță de judecată se atestă dificultăți la aplicarea normelor de drept material sau procedural, instanța de judecată poate solicita Curții Supreme de Justiție, din oficiu sau la cererea părților, emiterea unui aviz consultativ cu privire la modul de punere în aplicare a legii.</p> <p>(2) Avizul consultativ poate fi solicitat de către instanța de judecată care examinează cauza dacă:</p> <p>a) norma de drept urmează a fi aplicată în cauza examinată în instanța de judecată;</p> <p>b) lămurirea problemei de drept este determinantă pentru soluționarea cauzei și se referă la dificultăți de aplicare a normei de drept susceptibile de interpretări diferite;</p> <p>c) problema este nouă, interpretarea dată problemei de drept nu a fost soluționată sau nu a fost explicată de către Curtea Supremă de Justiție anterior.</p> <p>(3) Părțile pot cere solicitarea avizului consultativ o singură dată în aceeași instanță.</p> <p>(4) Dacă nu sunt întrunite condițiile menționate la alin. (2), instanța de judecată respinge cererea privind solicitarea avizului consultativ printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac.</p> <p>(5) Solicitarea avizului consultativ se dispune prin încheiere care nu se</p>	<p>(1) Dacă în procesul judecării cauzei se atestă dificultăți la aplicarea normelor de drept material sau procedural, instanța de judecată poate solicita Curții Supreme de Justiție, din oficiu sau la cererea părților, emiterea unui aviz consultativ cu privire la aplicarea legislației.</p> <p>(2) Avizul consultativ poate fi solicitat de către instanța de judecată care examinează cauza dacă:</p> <p>a) norma de drept urmează a fi aplicată în cauza examinată în instanța de judecată;</p> <p>b) lămurirea problemei de drept este determinantă pentru soluționarea cauzei și se referă la dificultăți de aplicare a normei de drept;</p> <p>c) problema este nouă, interpretarea dată problemei de drept nu a fost explicată de către Curtea Supremă de Justiție anterior.</p> <p>(3) Părțile pot formula cerere privind solicitarea avizului consultativ o singură dată în aceeași instanță pentru aceeași problemă de drept.</p> <p>(4) Dacă nu sunt întrunite condițiile menționate la alin. (2), instanța de judecată respinge cererea privind solicitarea avizului consultativ printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac.</p> <p>(5) Solicitarea avizului consultativ se dispune prin încheiere în termen de 5 zile care nu se supune niciunei căi</p>	<p>(1) Dacă în procesul judecării cauzei se atestă dificultăți la aplicarea normelor de drept material sau procedural, instanța de judecată poate solicita Curții Supreme de Justiție, din oficiu sau la cererea părților, emiterea unui aviz consultativ cu privire la aplicarea legislației.</p> <p>(2) Avizul consultativ poate fi solicitat de către instanța de judecată care examinează cauza dacă:</p> <p>a) norma de drept urmează a fi aplicată în cauza examinată în instanța de judecată;</p> <p>b) lămurirea problemei de drept este determinantă pentru soluționarea cauzei și se referă la dificultăți de aplicare a normei de drept;</p> <p>c) problema este nouă, interpretarea dată problemei de drept nu a fost explicată de către Curtea Supremă de Justiție anterior.</p> <p>(3) Părțile pot formula cerere privind solicitarea avizului consultativ o singură dată în aceeași instanță pentru aceeași problemă de drept.</p> <p>(4) Dacă nu sunt întrunite condițiile menționate la alin. (2), instanța de judecată respinge cererea privind solicitarea avizului consultativ printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac.</p> <p>(5) Solicitarea avizului consultativ se dispune prin încheiere în termen de 5 zile care nu se supune niciunei căi</p>
--	---	--	--

		<p>supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la emiterea avizului consultativ, se amână pledoariile.</p> <p>(6) În cazul în care se decide respingerea solicitării, Curtea Supremă de Justiție emite o încheiere motivată care se publică pe pagina web a Curții Supreme de Justiție.</p> <p>(7) Curtea Supremă de Justiției emite avizul consultativ în termen de până la 3 luni, care se publică pe pagina web a Curții Supreme de Justiție.</p> <p>(8) Curtea Supremă de Justiție nu emite avizul consultativ în cazul constatării neconstituționalității normei de drept.”</p>	<p>de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la emiterea avizului consultativ, se amână pledoariile. Încheierea se transmite Curții Supreme de Justiție în termen de 5 zile de la data emiterii.</p> <p>(6) În cazul în care se decide respingerea solicitării, Curtea Supremă de Justiție emite o încheiere motivată care se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție.</p> <p>(7) Curtea Supremă de Justiției emite avizul consultativ în cel mult 3 luni de la solicitare, care se publică pe pagina sa web oficiala a Curții Supreme de Justiție.”;</p> <p>Direcția generală juridică</p> <p>La pct.9, propunem corelarea normelor din art.7 alin.(10) cu art.331² din proiect, deoarece într-un caz se atestă că instanțele de judecată „solicită”, iar în alte cazuri se constată o normă discreționară a instanței de judecată, care „poate solicita” Curții Supreme de Justiție un aviz consultativ. Or, potrivit art.60 alin.(3) din Legea nr.100/2017 este stabilit că Codul trebuie să întrunească următoarele trăsături calitative: a) precizia; b) claritatea; c) logica; d) integralitatea; e) caracterul practic. (Obiecție valabilă și pentru</p>	<p>de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la emiterea avizului consultativ, se amână pledoariile. Încheierea se transmite Curții Supreme de Justiție în termen de 5 zile de la data emiterii.</p> <p>(6) În cazul în care se decide respingerea solicitării, Curtea Supremă de Justiție emite o încheiere motivată care se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție.</p> <p>(7) Curtea Supremă de Justiției emite avizul consultativ în cel mult 3 luni de la solicitare, care se publică pe pagina sa web oficiala a Curții Supreme de Justiție.”;</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Prin art. 7 CPP se consacră principiul legalității procesului penal.</p> <p>Art. 331² CPP și art. 12² CPC reglementează avizele consultative ale Curții Supreme de Justiție sub aspectul cazurilor în care instanța de judecată poate solicita avizul consultativ, cazurile în care instanța de judecată poate respinge cererea privind solicitarea avizului consultativ, precum și termenii de emiterie a avizului consultativ de către DGJ.</p>
--	--	--	---	---

			<p>Art. II, pct.1. ce modifică art.122 din proiect);</p> <p>la alin.(7), în scop de rigoare redacțională, urmează după cuvintele „pagina web” să se introducă cuvântul „oficială”. (Obiecție valabilă și pentru Art. II, pct.1. ce modifică art.12² alin.(6) și alin.(7)).</p>	
		<p>Art.364¹ se completează cu un alineat nou care va avea următorul cuprins:</p> <p>„(12) Persoana în privința căreia cauza a fost examinată conform prezentului articol poate fi audiată în calitate de martor într-un alt proces cu privire la faptele de care a fost acuzat.”;</p>	<p>Dna Olesia STAMATE, deputat</p> <p>Art.364¹ alin. (12) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(12) Persoana în privința căreia cauza a fost examinată conform prezentului articol poate fi audiată în calitate de martor într-un alt proces.”</p> <p>Direcția generală juridică</p> <p>La pct. 1, se propune completarea art. 364¹ cu un alineat nou (12) care prevede posibilitatea audierii în calitate de martor a persoanei în privința căreia cauza a fost examinată în baza probelor administrate în faza de urmărire penală. În acest context, atragem atenția autorului asupra faptului că, spre deosebire de „martor”, bănuitul/ învinuitul/ inculpatul are dreptul de a nu da declarații pe parcursul întregului proces (art. 63 și art. 66 CPP) și acest refuz nu poate fi interpretat în detrimentul său și nu poate avea consecințe nefavorabile pentru el. Bănuitul nu poartă răspundere pentru declarațiile sale, cu excepția cazurilor în care el face un denunț intenționat</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Art.364¹ alin. (12) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(12) Persoana în privința căreia cauza a fost examinată conform prezentului articol poate fi audiată în calitate de martor într-un alt proces.”</p> <p>A se vedea supra.</p> <p>Alineatul (12) se expune în redacție nouă pentru a asigura claritatea normei.</p>

			<p>fals că infracțiunea a fost săvârșită de o persoană care, de fapt, nu a avut atribuție la săvârșirea ei. De cealaltă parte, martorul are obligația să facă declarații veridice, să comunice tot ce știe în legătură cu cauza respectivă și să răspundă la întrebările puse cu excepția declarațiilor contrar intereselor sale sau ale rudelor sale apropiate (art. 90 alin. (7) CPP). Martorul care refuză sau se eschivează de a face declarații poartă răspundere conform art. 313 din Codul penal. Suplimentar, atragem atenția autorului asupra prevederilor art. 90 alin. (3) pct. 8) care interzic expres (și fără posibilitatea de a deroga) audierea în calitate de martor a persoanei față de care există anumite probe că a săvârșit infracțiunea ce se investighează.</p>	
		<p>2. La articolul 437 alin.(1), pct. 1²) va avea următorul conținut: „1² Încheierea privind respingerea acordului de recunoaștere a vinovăției sau a acordului de cooperare”</p>	<p>Dna Olesia STAMATE, deputat Punctul 2 din proiectul nr. 95/2024 privind modificarea la articolul 437 alin.(1), pct. 1²) se exclude.</p> <p>Direcția generală juridică La pct. 2, ce modifică art.437 alin.(1), pct.1²), relevăm că analizând prevederile propuse prin proiectul nominalizat în partea ce ține de contestarea cu recurs a încheierii de respingere a acordului de recunoaștere a vinovăției sau a acordului de cooperare, se impun și precizări de rigoare și în secțiunile</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Punctul 2 din proiectul nr. 95/2024 privind modificarea la articolul 437 alin.(1), pct. 1²) se exclude.</p>

			care reglementează asemenea proceduri din Codul de procedură penală.	
		3. La articolul 449 alin.(1) pct.2) lit.b), textul: „,dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului” se exclude;	<p>Dna Olesea STAMATE, deputat Punctul 3 din proiectul nr. 95/2024 privind modificarea la articolul 449 alin.(1) pct.2) lit.b), se exclude.</p> <p>Direcția generală juridică La pct.3, ce modifică art.449 alin.(1) pct.2 lit. b), potrivit normei cuprinse la acest articol, judecând recursul, instanța rejudecă cauza cu adoptarea unei hotărâri, dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului. După conținutul său, instanța de judecată adopta decizia de rejudecare a cauzei cu adoptarea unei hotărâri, doar în situația în care nu se va agrava situația inculpatului. Referindu-ne la propunerea de a exclude textul „,dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului”, considerăm că norma va deveni incertă din considerentul că nu este clar, ce se va întâmpla în cazul în care situația inculpatului se va agrava. Considerăm că propunerea înaintată intră în contradicție cu natura juridică a recursului, pe motiv ca recursul în cauza penală reprezintă o cale de atac ordinară, ca și apelul, preponderent de casare, destinată a repara, în principal, erorile de drept comise de instanța de fond, iar prin excluderea posibilității inculpatului la rejudecarea cauzei cu</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Punctul 3 din proiectul nr. 95/2024 privind modificarea la articolul 449 alin.(1) pct.2) lit.b), se exclude.</p>

			adoptarea unei noi hotărâri va duce la îngrădirea dreptului la un proces echitabil consacrat la art.6 (dreptul la un proces echitabil) din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale din 1950, ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr. 1298/1997. Sub acest aspect, apreciem necesar reexaminarea normei propuse spre excludere.	
			Dna Olesia STAMATE, deputat Articolul 504 se completează cu alineatul (8) cu următorul cuprins: „(8) Persoana în privința căreia cauza a fost examinată conform prezentului capitol poate fi audiată în calitate de martor într-un alt proces.”	Se acceptă. Articolul 504 se completează cu alineatul (8) cu următorul cuprins: „(8) Persoana în privința căreia cauza a fost examinată conform prezentului capitol poate fi audiată în calitate de martor într-un alt proces.”
	Articolul 509¹. Adoptarea sentinței în cazul acceptării acordului de recunoaștere a vinovăției (4) La stabilirea pedepsei cu privire la care s-a ajuns la un acord între procuror și învinuit, instanța verifică dacă individualizarea acesteia a fost efectuată în limitele de pedeapsă prevăzute de legea penală, dacă limitele pedepsei au fost reduse în condițiile art.80 din <u>Codul penal</u> și dacă au fost aplicate prevederile art.75–78 din <u>Codul penal</u> . (5) Dispozitivul sentinței trebuie să conțină informațiile specificate la art.395, care se aplică în mod corespunzător. <i>În cazul în care s-a comis o eroare la stabilirea</i>	4. La articolul 509 ¹ : alin. (4) va avea următorul conținut: „(4) În cazul acceptării acordului de recunoaștere a vinovăției instanța nu poate modifica încadrarea juridică a faptei și pedeapsa negociată în acord. Dacă judecătorul nu este de acord cu încadrarea juridică sau pedeapsa prevăzută de acord el respinge acordul de recunoaștere a vinovăției.”; la alin.5 propoziția a 2 și a 3 a se exclude; alin.(8) va avea următorul conținut: „(8) Sentința cu privire la admiterea adoptată în condițiile prezentului articol este irevocabilă.” alin.(9) se abrogă;	Dna Olesia STAMATE, deputat Punctul 4 din proiectul nr. 95/2024 va avea următorul cuprins: „Articolul 509 ¹ se completează cu alineatul (4 ¹) cu următorul cuprins: „(4 ¹) În cazul acceptării acordului de recunoaștere a vinovăției instanța de judecată nu poate modifica încadrarea juridică a faptei, pedeapsa negociată în acord sau modul de executare a pedepsei.” Direcția generală juridică La pct.4, ce modifică art. 509 ¹ alin.(4), cu referire la enunțul al doilea, ce propune următoarele: „Dacă judecătorul nu este de acord cu încadrarea juridică sau pedeapsa	Se acceptă. Punctul 4 din proiectul nr. 95/2024 va avea următorul cuprins: „Articolul 509 ¹ se completează cu alineatul (4 ¹) cu următorul cuprins: „(4 ¹) În cazul acceptării acordului de recunoaștere a vinovăției instanța de judecată nu poate modifica încadrarea juridică a faptei, pedeapsa negociată în acord sau modul de executare a pedepsei.” Punctul 4 din proiectul 95/2024 se expune în redacție nouă.

<p><i>pedepsei definitive cu privire la care s-a ajuns la un acord între procuror și învinuit, instanța, la pronunțarea sentinței, poate înlătura eroarea constatată, fără a agrava starea învinuitului. Instanța poate aplica pedeapsa complementară în cazul în care ajunge la această concluzie.</i></p> <p>(8) Sentința adoptată în condițiile prezentului articol este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs de către procuror, inculpat sau apărătorul acestuia în termen de 15 zile de la pronunțare, invocându-se doar erorile procesuale și măsura de pedeapsă stabilită. Partea vătămată poate ataca cu recurs sentința în termen de 15 zile de la pronunțare, invocând doar erorile procesuale.</p> <p>(9) Recursul se judecă de către instanța ierarhic superioară în conformitate cu prevederile art.447 și 448.</p>		<p>prevăzută de acord el respinge acordul de recunoaștere a vinovăției”, relevăm că în raport cu norma actuală a alin.(4) prin care se prevede că „La stabilirea pedepsei cu privire la care s-a ajuns la un acord între procuror și învinuit, instanța verifică dacă individualizarea acesteia a fost efectuată în limitele de pedeapsă prevăzute de legea penală, dacă limitele pedepsei au fost reduse în condițiile art.80 din Codul penal și dacă au fost aplicate prevederile art.75-78 din Codul penal”. Este de menționat că, prevederile art. 509¹ au avut drept scop acordarea procurorului un rol mai activ în încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției. În acest sens, instanța verifica respectarea prevederilor legale și nu a rezultatului negocierii. Considerăm că propunerea privind respingerea acordului de recunoaștere a vinovăției în situația în care judecătorul nu este de acord cu încadrarea juridică sau pedeapsa prevăzută de acord, în special formularea „dacă nu este de acord respinge”, contravine scopului avut în vedere la adoptarea acestei norme, pentru care motiv sugerăm a fi reexaminată.</p>	
	<p>5. La articolul 509² alin.(1), textul „505 alin.(3)” se modifică cu textul „505 alin.(2) și (3),”.</p>	<p>Dna Olesia STAMATE, deputat La articolul 509² alineatul (1), va avea următorul cuprins:</p>	<p>Se acceptă. La articolul 509² alineatul (1), va avea următorul cuprins:</p>

		<p>„(1) În cazul în care nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 504 alin. (3) și (4), art. 505 alin. (2) și (3) și art. 508 alin. (1) cu privire la toate faptele care au făcut obiectul acordului de recunoaștere a vinovăției sau dacă instanța de judecată apreciază că încadrarea juridică a faptei este eronată, pedeapsa prevăzută de lege ori modul de executare a pedepsei cu privire la care s-a ajuns la un acord este stabilit contrar legii sau soluția cu privire la care s-a ajuns la un acord între procuror și inculpat este nejustificat de blândă în raport cu gravitatea infracțiunii ori cu personalitatea inculpatului, instanța, prin încheiere, respinge acordul de recunoaștere a vinovăției și îl restituie procurorului în vederea continuării urmăririi penale.”.</p>	<p>„(1) În cazul în care nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 504 alin. (3) și (4), art. 505 alin. (2) și (3) și art. 508 alin. (1) cu privire la toate faptele care au făcut obiectul acordului de recunoaștere a vinovăției sau dacă instanța de judecată apreciază că încadrarea juridică a faptei este eronată, pedeapsa prevăzută de lege ori modul de executare a pedepsei cu privire la care s-a ajuns la un acord este stabilit contrar legii sau soluția cu privire la care s-a ajuns la un acord între procuror și inculpat este nejustificat de blândă în raport cu gravitatea infracțiunii ori cu personalitatea inculpatului, instanța, prin încheiere, respinge acordul de recunoaștere a vinovăției și îl restituie procurorului în vederea continuării urmăririi penale.”.</p>
<p>Art. II. – Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 285-294, art. 436), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p>			
	<p>Articolul 12² va avea următorul cuprins: „Articolul 12². Avizele consultative ale Curții Supreme de Justiție (1) Dacă în procesul judecării cauzei într-o instanță de judecată se atestă dificultăți la aplicarea normelor de drept material sau procedural, instanța de judecată poate solicita Curții Supreme de Justiție, din oficiu sau la cererea participanților la</p>	<p>Dna Olesia STAMATE, deputat Articolul 12² va avea următorul cuprins: „Articolul 12². Avizele consultative ale Curții Supreme de Justiție (1) Dacă în procesul judecării cauzei se atestă dificultăți la aplicarea normelor de drept material sau procedural, instanța de judecată poate solicita Curții Supreme de Justiție, din oficiu sau la cererea părților, emiterea</p>	<p>Se acceptă. Articolul 12² va avea următorul cuprins: „Articolul 12². Avizele consultative ale Curții Supreme de Justiție (1) Dacă în procesul judecării cauzei se atestă dificultăți la aplicarea normelor de drept material sau procedural, instanța de judecată poate solicita Curții Supreme de Justiție, din oficiu sau la cererea participanților la</p>

proces, emiterea unui aviz consultativ cu privire la modul de punere în aplicare a legii.

(2) Avizul consultativ poate fi solicitat de către instanța de judecată care examinează cauza dacă:

a) norma de drept urmează a fi aplicată în cauza examinată în instanța de judecată;

b) lămurirea problemei de drept este determinantă pentru soluționarea cauzei și se referă la dificultăți de aplicare a normei de drept susceptibile de interpretări diferite;

c) problema este nouă, interpretarea dată problemei de drept nu a fost soluționată sau nu a fost explicată de către Curtea Supremă de Justiție anterior.

(3) Participanții la proces pot cere solicitarea avizului consultativ o singură dată în aceeași instanță.

(4) Dacă nu sunt întrunite condițiile menționate la alin. (2), instanța de judecată respinge cererea privind solicitarea avizului consultativ printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac.

(5) Solicitarea avizului consultativ se dispune prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la emiterea avizului consultativ, se amână pledoariile.

(6) În cazul în care se decide respingerea solicitării, Curtea

unui aviz consultativ cu privire la aplicarea legislației.

(2) Avizul consultativ poate fi solicitat de către instanța de judecată care examinează cauza dacă:

a) norma de drept urmează a fi aplicată în cauza examinată în instanța de judecată;

b) lămurirea problemei de drept este determinantă pentru soluționarea cauzei și se referă la dificultăți de aplicare a normei de drept.;

c) problema este nouă, interpretarea dată problemei de drept nu a fost explicată de către Curtea Supremă de Justiție anterior.

(3) Părțile pot formula cerere privind solicitarea avizului consultativ o singură dată în aceeași instanță pentru aceeași problemă de drept.

(4) Dacă nu sunt întrunite condițiile menționate la alin. (2), instanța de judecată respinge cererea privind solicitarea avizului consultativ printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac.

(5) Solicitarea avizului consultativ se dispune prin încheiere în termen de 5 zile care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la emiterea avizului consultativ, se amână pledoariile. Încheierea se transmite Curții

proces, emiterea unui aviz consultativ cu privire la aplicarea legislației.

(2) Avizul consultativ poate fi solicitat de către instanța de judecată care examinează cauza dacă:

a) norma de drept urmează a fi aplicată în cauza examinată în instanța de judecată;

b) lămurirea problemei de drept este determinantă pentru soluționarea cauzei și se referă la dificultăți de aplicare a normei de drept;

c) problema este nouă, interpretarea dată problemei de drept nu a fost explicată de către Curtea Supremă de Justiție anterior.

(3) Participanții la proces pot formula cerere privind solicitarea avizului consultativ o singură dată în aceeași instanță pentru aceeași problemă de drept.

(4) Dacă nu sunt întrunite condițiile menționate la alin. (2), instanța de judecată respinge cererea privind solicitarea avizului consultativ printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac.

(5) Solicitarea avizului consultativ se dispune prin încheiere în termen de 5 zile care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la emiterea avizului consultativ, se amână pledoariile. Încheierea se transmite Curții

		<p>Supremă de Justiție emite o încheiere motivată care se publică pe pagina web a Curții Supreme de Justiție.</p> <p>(7) Curtea Supremă de Justiției emite avizul consultativ în termen de până la 3 luni, care se publică pe pagina web a Curții Supreme de Justiție.</p> <p>(8) Curtea Supremă de Justiție nu emite avizul consultativ în cazul constatării neconstituționalității normei de drept.”</p>	<p>Supreme de Justiție în termen de 5 zile de la data emiterii.</p> <p>(6) În cazul în care se decide respingerea solicitării, Curtea Supremă de Justiție emite o încheiere motivată care se publică pe pagina web oficiala a Curții Supreme de Justiție.</p> <p>(7) Curtea Supremă de Justiției emite avizul consultativ în cel mult 3 luni de la solicitare, care se publică pe pagina sa web oficiala a Curții Supreme de Justiție.”;</p>	<p>Supreme de Justiție în termen de 5 zile de la data emiterii.</p> <p>(6) În cazul în care se decide respingerea solicitării, Curtea Supremă de Justiție emite o încheiere motivată care se publică pe pagina web oficiala a Curții Supreme de Justiție.</p> <p>(7) Curtea Supremă de Justiției emite avizul consultativ în cel mult 3 luni de la solicitare, care se publică pe pagina sa web oficiala a Curții Supreme de Justiție.”;</p>
			<p>Dna Olesea STAMATE, deputat</p> <p>Articolul 25 se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(2¹) În cazul în care unul dintre judecătorii completului format din mai mulți judecători nu poate participa la judecarea cauzei din motiv de boală îndelungată, deces, eliberare din funcție în condițiile legii sau în cazul admiterii cererii de recuzare sau declarației de abținere, acesta este înlocuit de un alt judecător și cauza se judecă în continuare. Judecătorului care intervine în proces i se oferă timp pentru a lua cunoștință de materialele cauzei, inclusiv de cele cercetate în instanță, însă înlocuirea acestuia în condițiile prezentului alineat nu necesită reluarea judecării cauzei. Judecătorul este în drept să solicite repetarea unor acțiuni procesuale deja efectuate în ședințele</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Articolul 25 se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(2¹) În cazul în care unul dintre judecătorii completului format din mai mulți judecători nu poate participa la judecarea cauzei din motiv de boală îndelungată, deces, eliberare din funcție în condițiile legii sau în cazul admiterii cererii de recuzare sau declarației de abținere, acesta este înlocuit de un alt judecător și cauza se judecă în continuare. Judecătorului care intervine în proces i se oferă timp pentru a lua cunoștință de materialele cauzei, inclusiv de cele cercetate în instanță, însă înlocuirea acestuia în condițiile prezentului alineat nu necesită reluarea judecării cauzei. Judecătorul este în drept să solicite repetarea unor acțiuni procesuale deja efectuate în ședințele</p>

			de judecată în lipsa lui dacă are de concretizat chestiuni suplimentare.”.	de judecată în lipsa lui dacă are de concretizat chestiuni suplimentare.”.
			Dna Olesia STAMATE, deputat Articolul 192 se completează cu alin. (1 ³) cu următorul cuprins: „(1 ³) O cerere repetată privind accelerarea procedurii de judecare a cauzei poate fi înaintată după 6 luni de la rămânerea definitivă a încheierii emise în condițiile alin. (1 ²).”	Se acceptă. Articolul 192 se completează cu alin. (1 ³) cu următorul cuprins: „(1 ³) O cerere repetată privind accelerarea procedurii de judecare a cauzei poate fi înaintată după 6 luni de la rămânerea definitivă a încheierii emise în condițiile alin. (1 ²).”
			Dna Olesia STAMATE, deputat La articolul 442 alineatul (2) textul „alin. (1) și alin. (2)” se exclude.	Se acceptă. La articolul 442 alineatul (2) textul „alin. (1) și alin. (2)” se exclude.
Art. III. – Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 309-320, art. 466), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:				
		1. Articolul 191 se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins: „(6) În cauzele menționate la alin. (5) Curtea Supremă de Justiție pronunță hotărâre motivată.” 2. Articolul 226: la alineatul (1), textul „la cerere, o poate explica succint verbal” se substituie cu textul „explică succint motivele hotărârii”; la alineatul (2), textul „sau de recurs depuse” se substituie cu cuvântul „depusă”, iar textul „în termen de 45 zile lucrătoare” se exclude; la alineatul (3), textul „sau instanța de recurs repune recurentul în termenul de apel/recurs” se substituie cu textul „în termenul de apel”;	Dna Olesia STAMATE, deputat Art. III - Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018 se exclude. Proiectul de lege nr. 390 adoptat în lectura a doua la 18.07.2024 prevede modificarea articolelor vizate.	Se acceptă.

	<p>alineatul (4) se completează cu textul „ori o cerere de motivare a hotărârii”.</p> <p>3. La articolul 234 alineatul (1), textul „c)-e)” se substituie cu textul „c) și e)”.</p> <p>4. La articolul 245, cuvântul „pronunțarea” se substituie cu cuvântul „comunicare”.</p>		
	<p>Art. IV. – Articolul 13 din Legea nr. 64/2023 cu privire la Curtea Supremă de Justiție, (Publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 117-118, art. 190), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(5¹) Până la începerea activității Curții Supreme de Justiție în noua sa componență, președintele Curții Supreme de Justiție formează completele de judecată pentru examinarea recursurilor, inclusiv recursurile declarate anterior intrării în vigoare a prezentei legi.”</p>	<p>Dna Olesea STAMATE, deputat</p> <p>Articolul 13 alineatul (5¹) din Legea nr. 64/2023 cu privire la Curtea Supremă de Justiție va avea următorul cuprins:</p> <p>„(5¹) Până la începerea activității Curții Supreme de Justiție în noua sa componență, președintele Curții Supreme de Justiție formează completele de judecată. Curtea Supremă de Justiție va examina în complet de 3 judecători recursurile, revizuirile și recursurile în anulare, care au fost inițial repartizate pentru examinare completele din 5 judecători. Acestea vor fi examinate de completul de judecători din care face parte judecătorul raport.”</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Articolul 13 alineatul (5¹) din Legea nr. 64/2023 cu privire la Curtea Supremă de Justiție va avea următorul cuprins:</p> <p>„(5¹) Până la începerea activității Curții Supreme de Justiție în noua sa componență, președintele Curții Supreme de Justiție formează completele de judecată. Curtea Supremă de Justiție va examina în complet de 3 judecători cererile de recurs, cererile de recurs în anulare și cererile de revizuire, care au fost inițial repartizate pentru examinare completele din 5 judecători. Acestea vor fi examinate de completul de judecători din care face parte judecătorul raportor.”</p>

**Veronica ROȘCA,
Președintele Comisiei**